

Prædiken til 5. søndag efter påske

Joh. 16, 23b-28

Jeg har en lille bøn, jeg ofte beder, inden jeg går fra præsteværelset og stiller mig for alteret. Den lyder således: ”Herre, jeg er dig ikke værd, men jeg kan heller ikke være dig foruden! Og jeg har dit ord for, at jeg heller aldrig nogensinde skal være dig foruden”.

Den bøn giver mig ro, inden gudstjenesten begynder. Sætter tingene i det rette perspektiv, og viser mig, hvad det er for en tjeneste, jeg nu skal i gang med. Fremfor alt markerer den forskellen mellem lille mig og Gud. Jeg erkender min lidenhed og skrøbelighed overfor livets skaber, og ved samtidig, at Gud aldrig nogensinde vil slippe mig og lade mig falde ud af sin hånd.

Nu er det ikke kun i kirken, at vi beder. Her beder vi rigtig meget, fordi bøn er den særlige religiøse udtryksform, der fortæller, at der er en Gud til.

Bøn mellem mennesker sker hele tiden. Lige fra hverdagens situation hvor jeg beder den anden række mig saltet på bordet, beder om hjælp og støtte til et eller andet, og disse situationer fortæller, hvad bøn egentlig handler om: at vi er afhængige af hinanden, jeg har brug for den anden til at dække over mig, og jeg viser samtidig det andet menneske en dyb tillid som én, der har noget at

give.

Jeg læste denne meget smukke beskrivelse af, hvad bøn er i forholdet mellem forældre og børn: ”Når forældre beder børn om hjælp, gør de dem frie. Når de ikke beder dem om hjælp, tvinger de dem ind i neurotisk afhængighed, der består i hele livet igennem at prøve at gøre det, som de tror, at forældrene beder om. Når børnene beder deres forældre om hjælp, gør de forældrene frie, fordi de bruger dem som det, de er, og som det, de har sagt, at de er. Beder børnene ikke, gør de forældrene til stadige bekymrede fortolkere af børnenes behov. At bede er derfor også at give den, man beder frihed, navn og mulighed for at give” (Mogens Lindhardt, *Ikonen med det evige liv*, s. 149).

Forsvinder bønne fra menneskers liv, lider vi, og kærligheden dør. Ved at bede hinanden sætter vi den anden frie til give, og til at være én der har noget at give. Megen moderate kærlighed ender mange gange i den modsatte grøft, hvor tavsheden indfinder sig, og forventningen er, at vi helst skal se, hvad det er, den anden har brug for og så give det. Der er en glæde ved at bede et andet menneske.

Forsvinder bønne helt, vidner det om et

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 522. 120. årgang
Maj 2019
ISSN 0901-2214

samfund, hvor mennesker ikke længere har brug for hinanden. Bøn mellem mennesker bygger bro, for når jeg beder et andet menneske, må jeg vente og se. Selve bønnens mening er den andens ord. Ikke mine egne fromme ønsker. Hvad får vi, når vi beder? Vi må vente og se.

”Bed, og I skal få, så jeres glæde kan være fuldkommen”. Bed, og I skal få, hører vi Jesus sige som en kort og præcis formulering af bønnens indhold. Når vi beder, får vi altså noget. Det er grunden til, at vi bevæger os ud i bøn: at vi håber at få det, vi mangler. Mange vil sikkert straks tænke på alt det, vi kunne ønske os af materielle bekvemmeligheder. Men bøn er ikke en gaveliste som til fødselsdagen. Hvis det var det, er vi mange, der står skuffede tilbage. Sjældent sker det, at vi får, hvad vi beder om.

”Bed, og I skal få”, skal vi ikke opfatte for bogstaveligt. Der er stor risiko for, at vi bliver skuffet. Derfor lyder det også provokerende i vore ører, når Jesus siger til sine disciple, at de skal bede, og de vil få.

Den arbejdsløse, kontanthjælpsmodtageren, ham eller hende, der er røget ud af dagpenge-systemet, kan jo bede alt det, de vil, men vil sikkert opleve, at deres livssituation er uændret. Vi kan ikke hjælpe hinanden ved at sige, vi skal bede, og vi så vil få. Dermed være ikke sagt at bønner ikke længere kan have nogen betydning i vores liv, når vi står i ulykkelige situationer. Bønner er ikke ord, vi siger i forventning om, at de bliver hørt og opfyldt.

Når vi beder, så bevæger vi os ind i den del af vore liv, der handler om vores svaghed og magtesløshed. Der er simpelthen noget, vi

ikke selv kan magte, og derfor beder vi om hjælp.

Jakob stod overfor en svær situation, hørte vi før (1. Mosebog 32, 10-32). Jakob der hele sit liv har været på flugt fra sit hjem og sin familie. Meget af al den ballade der har været omkring ham, har han selv været skyld i. Nu er han på vej tilbage til sit hjem for at blive forsonet med sin bror Esau. Sammen med koner, børn og hele sit hushold skal han møde Esau. Han er bange for, hvordan det skal gå. Hvordan han vil blive modtaget. Hans historie viser, at forsoning ikke er nogen passiv proces. Han kan bede til sin Gud, og han gør det: ”red mig nu fra min bror Esau, for jeg er bange for ham ... du har selv sagt, at du vil vise mig godhed og gøre mine efterkommere så talrige som havets sand, der ikke kan tælles”.

Efter den bøn tilbringer Jakob en urolig nat og tør dårligt falde i søvn, af skræk for at hans bror skal angribe ham og hans familie. Jakob beder til Gud om hans nåde og godhed. Han beder ikke om, at Gud skal ordne det hele for ham. Han minder Gud om, hvad han i sin tid har lovet at ville gøre og beder ham om at huske på det.

Det, vi ser her, er, at bønnens ord er som et hus, jeg bebor, og hvad jeg beder om er, at den anden vil tage bolig samme sted.

Jakob sender ikke en ansøgning af sted til Gud sammen med de bedste anbefalinger. Han vidste godt, at dem havde han ikke så mange af. I sin bøn går han ind i et rum, hvori den anden skal komme ham i møde.

Det, vi får, når vi beder, er, at vi måske kan nå frem til at føle et sådant rum. Et rum hvor jeg får sagt det, som er allervigtigst at

få sagt. Jeg samler al min opmærksomhed og kraft om det, som går mig på lige nu, og som jeg har stor brug for, at én vil lytte til. Bøn er ikke hyggesnak mellem to. Der er alvorlige ting på spil, når vi beder. Bøn udspringer af menneskets mangel, dets svaghed og magtesløshed. Håbet er, at Gud vil lytte, at bringe ham nær.

Jakob slipper jo heller ikke af sted med det, han skal igennem. Historien er en fin påmindelse til os om, at selvom Gud er en kilde til indre styrke, er vi hver især ansvarlige for at træffe vore egne valg i livet. Jakobs brydekamp er en smuk udlægning af Jesu ord ”bed, og I skal få”, nemlig at bønner ikke er en garanti for, at vi slipper for selv at kæmpe.

Den jødiske filosof Martin Buber så netop Jakobs brydekamp som et billede på hele menneskehedens kamp med livets eksistentielle spørgsmål.

Jakobs kamp er den kamp, som enhver bedende kæmper i sin bøn, hvad enten det nu er en takkebøn eller et råb om hjælp til Gud. I bønner synliggør vi, hvem vi er, og hvem vi gerne vil blive. Når vi beder i Jesu navn, så vil Gud give det, vi beder om. Vi skal passe på med at tænke det konkret. Jakob bad Gud om velsignelsen og fik den. Velsignelsen kom jo ikke til ham i form af noget materielt. Den mærkede ham for resten af livet. Velsignelsen som svar på en bøn er vel snarere noget i retning af, at Gud sætter sit navn på Jakobs mangel.

Den jødiske forfatter Elie Wiesel siger om Jakobs kamp, og hvad den betyder: ”Jakob har netop forstået en grundlæggende sandhed: Gud er i mennesket, selv i lidelsen, selv

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

i modgangen, selv i onskaben. Gud er over-
alt ... han ledsager mennesket på vejen ...
han er vejen. Gud holder fast i begge ender
af rebet, han er til stede i alle yderligheder,
han er alle grænser”.

Bønnen er det sted, hvor Gud, som det ”du”,
der tales til, erfares af den bedende som en
livsmagt, der bekræfter vores personlige
erfaring at betyde noget. Derfor beder jeg
min lille bøn, inden jeg går for alteret:
”Herre, jeg er dig ikke værd, men jeg kan
heller ikke være dig foruden! Og jeg har dit
ord for, at jeg heller aldrig nogensinde skal
være dig foruden”.

Nu lægger jeg det hele frem for dig Gud!
Tag det og sæt dit navn på det hele i stedet
for mit. Amen

Hans-Henrik Ross
Humlebæk